

SERVICIILE DE BIBLIOTECĂ – ACCES ȘI DEZVOLTARE

Ecaterina DMITRIC
E-mail: dbiblio@bnrm.md

Biblioteca facilitează accesul cetățenilor la informații prin oferta diversă care include servicii și produse informaționale. Potrivit Legii cu privire la biblioteci (nr. 160 din 20.07.2017), serviciile de bibliotecă reprezintă activități, programe relevante în curs de desfășurare, organizate de bibliotecă pentru a satisface necesitatea membrilor comunității de a se informa, de a comunica, de a se instrui, dezvolta și de a se recrea. În această ordine de idei, fiecare bibliotecă publică prestează servicii conform necesităților membrilor comunității, în corespundere cu propriul regulament de organizare și funcționare [4]. De asemenea, Regulamentul privind serviciile prestate de bibliotecile publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 24 din 22.01.2020, fundamentează rolul și importanța activității bibliotecii publice prin serviciile pe care le prestează și specifică categoriile de servicii în conformitate cu tendințele societății de azi.

În acest articol sunt analizate serviciile și produsele de bibliotecă în conformitate cu datele statistice din raportul centralizator privind activitatea sistemului național de biblioteci în anii 2020 și 2021 [6]. Astfel, analiza comparativă s-a realizat pe un termen de doi ani, determinând tendințele actuale privind activitatea bibliotecilor și impactul lor asupra societății.

În contextul realizării integrării europene, al strategiilor de dezvoltare, transformării digitale, implementării Agendei ONU 2030 etc., este reliefat specificul serviciilor electronice prestate utilizatorilor ca aspect important care contribuie la transformarea digitală a societății. Varietatea serviciilor bazate pe ODD 2030, prestate de către bibliotecile publice din Republica Moldova, are o influență asupra dezvoltării comunităților prin implicarea bibliotecilor în diverse proiecte comunitare. De asemenea, instruirea utilizatorilor are la bază dezvoltarea competențelor în diverse domenii, inclusiv a competențelor digitale.

Tabelul nr. 1, *Servicii, produse de bibliotecă*, prezintă serviciile prestate de către bibliotecile din sistemul național în conformitate cu compartimentul V, *Servicii de bibliotecă și utilizarea lor din formula-rul 6c*. Indicatorii serviciilor prestate de către biblioteci din tabelul nr. 1 sunt în creștere comparativ cu anul 2020. Astfel, serviciul de împrumut al bibliotecilor din sistemul național a înregistrat 16 059 205 u.m. Împrumutul pe cap de locuitor constituie 6 u.m., un indicator stabil timp de doi ani, însă este în descreștere comparativ cu anii 2018-2019 care a fost în medie de 8 u.m. De asemenea, și împrumutul pe cap de utilizator a scăzut comparativ cu anii 2018-2019 și se menține la 15 u.m față de 18 u.m. În realitate, împrumutul de publicații devine un serviciu obișnuit și nu unul prin care se stabilește impactul decisiv al bibliotecilor asupra comunității, deoarece necesitățile utilizatorilor sunt variate și, respectiv, gama de servicii prestate de biblioteci este foarte diversă, activitatea bibliotecilor nefiind limitată doar la împrumutul de cărți.

Bibliotecile din SNB oferă acces la 456 de baze de date achiziționate de biblioteci și 62 de baze de date create de biblioteci. Numărul de baze de date achiziționate este în tendință de creștere, evidențiindu-se astfel necesitatea accesului utilizatorilor la diverse baze de date.

Biblioteca facilitează accesul la informații prin diverse modalități, utilizând tehnologiile informaționale. Astfel, numărul de documente furnizate online în anul 2021 este în ascensiune comparativ cu anul 2020, constituind 72 950 de documente furnizate în SNB. Menționăm că 51 082 de documente au fost furnizate în bibliotecile publice teritoriale, 21 108 documente în bibliotecile instituțiilor de învățământ și 760 în celelalte biblioteci din SNB. Această creștere este influențată de noile tehnologii, fiind o perspectivă de viitor în contextul transformării digitale.

Potrivit *SM ISO 2789:2015. Informare și documentare. Statistici internaționale de bibliotecă*, „serviciile electronice de bibliotecă includ catalogul online, site-ul bibliotecii, colecția electronică, împrumutul electronic, furnizarea documentelor electronice (indirect), serviciile de referințe electronice, instruirea utilizatorilor cu ajutorul mijloacelor electronice, servicii pentru dispozitive mobile, servicii pentru utilitate

interactivă (inclusiv servicii pe rețele sociale), precum și accesul la internet prin intermediul bibliotecii” [8]. Astfel utilizarea dispozitivelor ce țin de tehnologiile informaționale cum ar fi: calculatoarele, imprimantele, scanerele, dispozitivele de citire a cărților electronice, tabletele reprezintă tendințe de ascensiune în prestarea serviciilor electronice în biblioteci.

Catalogul electronic al bibliotecii este o bază de date ce conține informații bibliografice privind documentele existente în colecțiile bibliotecii, care permite căutarea documentelor după mai multe criterii: autor, titlu, subiecte, cuvinte-cheie, editură, anul de apariție, ISBN, ISSN etc. Numărul total de cataloage electronice online în bibliotecile din SN este de 19 și 27 de cataloage cu acces local. Numărul cataloagelor cu acces online este constant, însă numărul cataloagelor cu acces local a crescut comparativ cu anul 2020. Achiziționarea softurilor de bibliotecă rămâne o problemă actuală în biblioteci, care necesită soluționare pe termen lung.

Tabelul nr. 1. Servicii, produse de bibliotecă

Servicii, produse	2020	2021	+/-
Baze de date achiziționate de bibliotecă	398	456	+58
Baze de date create de bibliotecă	32	62	+30
Nr. de împrumuturi	15153323	16059205	+905882
- în limba de stat	11216001	12185163	+969162
- din care copii până la 16 ani	8663475	8887937	+224462
- în limba de stat	6808992	7425879	+616887
Nr. de documente electronice furnizate online (de ex., e-mail)	53628	72950	+19322
Nr. de biblioteci care sunt conectate la internet	1683	1762	+79
Nr. de calculatoarele pentru utilizatori	5277	5423	+146
- din care conectate la internet	5156	5292	+136

Nr. de imprimante pentru uilizatori	315	376	+61
Nr. de scanere pentru utilizatori	60	70	+10
Nr. dispozitivelor de citire a cărților electronice (eBook reader) pentru utilizatori	37	50	+13
Nr. de tablete PC	766	762	+4
Nr. catalogului electronic cu acces online	21	19	-2
Nr. catalogului electronic cu acces local	27	27	=
Nr. website-ului	31	40	+9
Nr. de bloguri ale bibliotecii	120	127	+7

Conform datelor statistice, la 1 ianuarie 2022 (a se vedea tabelul nr. 2), în biblioteci au fost organizate 78 846 activități culturale, educaționale, științifice, dintre care 39 125 de expoziții de carte. În comparație cu anul 2021, acest indicator a fost în creștere cu 10 987 de activități. Activitățile de acest gen se organizează sub diverse forme, astfel menționăm activități ce țin de aniversări culturale, lansări de carte, întâlniri cu scriitorii, conferințe, mese rotunde, concursuri etc.

Pe parcursul anului 2021, în SNB au fost implementate 4 371 de servicii moderne de bibliotecă. Se constată o creștere cu 303 servicii față de anul 2020. De serviciile moderne de bibliotecă au beneficiat 296 589 de utilizatori, în comparație cu anul 2020 acest indicator este în creștere cu 54 340.

Tabelul nr. 2. Activități, servicii moderne

	2020	2021	+/-
Nr. de activități (culturale, educaționale, științifice)	67859	78846	+10987
- dintre care pentru copii până la 16 ani	46313	53564	+7251
- dintre care numărul de expoziții	34970	39125	+4155
- dintre care pentru copii până la 16 ani	23857	25699	+1842
Nr. de servicii moderne prestate	4068	4371	+303
- dintre care pentru copii până la 16 ani	2897	3161	+264
Nr. de utilizatori care au beneficiat de servicii moderne de bibliotecă	242249	296589	+54340
- dintre care pentru copii până la 16 ani	150383	171437	+21054

Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030, care urmează să fie aprobată până la sfârșitul anului 2022, accentuează faptul că este foarte importantă dezvoltarea aptitudinilor digitale la cetățeni și funcționari. Dacă un cetățean nu este pregătit digital într-un secol digital, el nu este competitiv. În acest context, bibliotecile se implică activ în formarea competențelor și abilităților utilizatorilor, punând la dispoziția publicului larg oferte educaționale nonformale individuale sau în colaborare cu alte organizații. Astfel, în anul 2021, bibliotecile au oferit 54 266 de ore academice de instruire nonformală a utilizatorilor, dezvoltând competențele a 164 650 de utilizatori, dintre care și copii de până la 16 ani (114 336 de persoane). Acești indicatori sunt în ascensiune comparativ cu anul 2020.

De asemenea, de instruire formală au beneficiat 1 127 de utilizatori (403 ore academice), un indicator în descreștere față de anul 2020.

Tabelul nr. 3. Instruirea utilizatorilor

	2020	2021	+/-
Instruirea nonformală a utilizatorilor			
Nr. total de ore academice de instruire	46897	54266	+7369
Nr. total de participanți la ore de instruire	148430	164650	+16220
dintre care copii până la 16 ani	104070	114336	+10266
Instruirea formală a utilizatorilor			
Nr. total de ore academice de instruire	588	403	-185
Nr. total de participanți la ore de instruire	3778	1127	-2651
dintre care copii până la 16 ani	304	402	+98

Implicarea bibliotecilor în implementarea Agendei ONU 2030 de dezvoltare durabilă este o prioritate profesională pentru sistemul național de biblioteci din Republica Moldova, începând cu anul 2017. În conformitate cu recomandările IFLA, care susține acest program, oferind bibliotecilor diverse instrumente profesionale, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, cu statut de centru metodologic național, monitorizează implementarea serviciilor de bibliotecă ajustate la ODD-uri, utilizând sistemul online de raportare 6c, administrarea grupului pe pagina de Facebook <https://www.facebook.com/groups/2525800234363735> și alte instrumente profesionale. Pentru a evidenția rolul bibliotecilor publice în realizarea Agendei ONU 2030, cu siguranță putem justifica implementarea serviciilor de bibliotecă, proiectelor comunitare și dezvoltarea parteneriatelor în beneficiul comunității orientate spre sporirea calității vieții cetățenilor.

Republica Moldova s-a angajat să implementeze Agenda ONU 2030 împreună cu alte 192 de state membre ale ONU, prin adoptarea Declarației Summitului privind Dezvoltarea Durabilă, care a avut loc la New York în septembrie 2015. Ca punct de plecare a fost elaborarea

Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2030” (SND) în anul 2018, iar în continuare urmează să fie aprobată până la finele anului 2022 Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”. Acest document indică direcțiile de dezvoltare a țării în următorii șapte ani și reprezintă o viziune strategică pe termen lung, adaptată la contextul național în conformitate cu angajamentele internaționale asumate de țara noastră conform Acordului de Asociere la UE și ale celor care derivă din statutul de țară candidat pentru aderarea la UE, inclusiv Agenda ONU 2030 de dezvoltare durabilă. Strategia menționată este centrată pe oameni și pe sporirea calității vieții acestora. Dimensiunile cele mai importante ale calității vieții sunt: veniturile, condițiile de trai, educația, cultura, sănătatea, solidaritatea socială, respectarea drepturilor omului, încrederea în guvernare, încrederea în justiție, securitatea umană și calitatea mediului. Ținând cont de acestea, bibliotecile publice contribuie la acest demers prin oferirea accesului la informații, inițierea serviciilor de bibliotecă care sprijină ODD 2030, implementarea proiectelor comunitare și dezvoltarea parteneriatelor în beneficiul comunității. În acest sens, obiectivele propuse în SND răspund necesităților stringente ale societății. SND trasează o legătură directă între aspirațiile de bunăstare, pe de o parte, și politicile care vor contribui la aceste obiective, pe de altă parte. Monitorizarea progresului și evaluarea impactului de dezvoltare a SND va fi realizată prin intermediul indicatorilor statistici dezagregați, inclusiv ai Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă. În eventualitatea în care bibliotecile vor putea demonstra implicarea și impactul serviciilor bazate pe ODD 2030, Biblioteca Națională a Republicii Moldova a întreprins următoarele acțiuni care coordonează activitatea bibliotecilor în ceea ce privește:

- Colectarea indicatorilor statistici privind organizarea serviciilor de bibliotecă ajustate ODD-urilor 2030 – *Sistemul online de raportare 6C și ORT*

- Diseminarea și promovarea serviciilor, experiențelor, practicilor de calitate și amplificarea schimbului de experiență – *Grupul public pe Facebook* Implicarea bibliotecilor în implementarea Agendei ONU 2030, disponibil: <https://www.facebook.com/groups/2525800234363735>

- Promovarea istoriilor de succes pe Harta Bibliotecilor Lumii

<https://librarymap.ifla.org/>, fiind intermediar în procesul de înregistrare a istoriilor de succes

- Reflectarea activității bibliotecilor publice privind implementarea Agendei ONU 2030 în presa de specialitate

- Monitorizarea studiilor de măsurare a impactului serviciilor de bibliotecă prin intermediul rapoartelor de activitate a bibliotecilor, care sunt prezentate în cadrul Direcției Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării a Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova la început de an, raportând activitatea pentru anul care a trecut.

Începând cu anul 2021, bibliotecile din cadrul SNB au raportat în sistemul online 6c serviciile ajustate ODD-urilor 2030, categorisite după numărul și titlul serviciului și numărul de utilizatori care au beneficiat de serviciul corespunzător. În tabelul nr. 4 putem vedea atât acești indicatori, cât și unele denumiri mai reprezentative ale serviciilor implementate. De asemenea, în conformitate cu sistemul online de raportare 6c, este disponibil și numărul de activități în sprijinul ODD, realizate de biblioteci în anul 2021. Astfel, în bibliotecile publice au fost realizate 14 665 de activități cu participarea a 155 619 utilizatori, dintre care în municipiul Chișinău – 5 551 de activități cu 54 119 participanți.

Accesul la informații este esențial pentru realizarea educației pentru toți. Conform tabelului prezentat, cele mai multe servicii au fost ajustate la Obiectivul 4, Educație de calitate. Prin urmare, accesul la informație a fost realizat prin oferirea surselor veridice de către biblioteci, având ca scop dezvoltarea gândirii critice a utilizatorilor, precum și alfabetizarea media care permite utilizatorilor să evalueze informația și să distingă adevărul de informațiile de propagandă și manipulare.

Obiectivul 3, Sănătate și stare de bine, se poziționează pe locul doi în Republica Moldova în ceea ce privește adaptarea serviciilor de bibliotecă oferite cetățenilor conform acestui obiectiv. Scopul lui este asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea sănătății pentru toate categoriile de vârstă.

Alte obiective mai vizibile stabilite după numărul de servicii implementate în țara noastră sunt: Obiectivul 5, Egalitate și gen; Obiectivul. 9, Industrie, inovație și infrastructură; Obiectivul 1, Fără sărăcie. Și celelalte obiective sunt remarcate, însă mai puțin, deoarece bibliotecile

participă activ în multe proiecte locale, naționale, internaționale. Drept exemplu, putem menționa unul din proiectele implementate la Biblioteca Publică din Bilicenii Vechi, Sângerei, „Biblioteca mobilizează comunitatea pentru a asigura o salubritate și igienă adecvate pentru grădinița locală”, înregistrat pe site-ul Harta Bibliotecilor Lumii, disponibil: <https://librarymap.ifla.org/stories/Republic-of-Moldova/LIBRARY-MOBILISES-COMMUNITY-TO-ENSURE-ADEQUATE-SANITATION-AND-HYGIENE-FOR-LOCAL-KINDERGARTEN/169>.

Recomandăm unele sugestii cu privire la implementarea serviciilor de bibliotecă ajustate ODD-urilor 2030, cum ar fi:

- Îmbunătățirea calității serviciilor raportate
- Comunicarea profesională pe acest segment
- Dezvoltarea parteneriatelor și implementarea proiectelor comunitare
  - Sporirea imaginii bibliotecii prin implicarea bibliotecilor în promovarea Agendei ONU privind realizarea ODD 2030
  - Demonstrarea valorii bibliotecii prin oferirea serviciilor de calitate privind realizarea ODD 2030
    - Diversificarea serviciilor prin participarea la diverse proiecte locale, naționale, internaționale
    - Realizarea sondajelor de impact asupra comunității privind serviciile de bibliotecă
    - Diseminarea celor mai bune practici privind serviciile bazate pe ODD 2030
    - Creșterea vizibilității bibliotecii publice drept actor important în implementarea ODD-urilor (prezențe în strategii și programe naționale, comunitare; publicații în reviste și mass-media, comunicate etc.)
    - Promovarea și reinventarea serviciilor culturale în conformitate cu ODD 2030 [1].

Tabelul nr. 4. Servicii și proiecte comunitare bazate pe ODD 2030

Nr.	ODD 2030	Nr. servicii	Nr. utilizatori	servicii reprezentative
1.		82	7 096	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ajută-ți aproapele ▪ Biblioteca te informează ▪ e-guvernare ▪ Garderoba socială ▪ Echimăuți, comunitate prietenoasă vârstei ▪ Fii mai bun în seara de Crăciun ▪ Biblioteca Mobilă la Centrul de bătrâni „Neومانist” ▪ instruirii pentru șomeri
2.		42	1 679	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pâinea noastră cea de toate zilele ▪ Clubul legumicultorului ▪ Un doctor cu o bonetă (accentul pe eliminarea tuturor formelor de malnutriție) ▪ Calculatorul în ajutorul agricultorului ▪ „Masa Caldă”
3.		361	12 012	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Speranța ▪ Sănătatea ta contează ▪ O minte sănătoasă într-un corp sănătos ▪ Viață@sănătoasă ▪ Modul sănătos de viață (cultura fizică) ▪ ProSănătate ▪ Sesiune online privind măsurile de prevenire și protejare în perioada pandemiei ▪ Educație pentru sănătate ▪ Atelierul „Mendeley: manager al referințelor bibliografice și generator de citări, produs al Editurii „Elsevier” ▪ https://library.usmf.md/ro/noutati/saptamana-internationala-accesului-deschis-la-usmf-nicolae-testemitanu ▪ Mișcarea este viață ▪ Un copil sănătos într-o societate sănătoasă ▪ Sănătate în era digitală ▪ Farmacia Verde ▪ Laboratorul pentru un stil sănătos de viață ▪ Educație pentru o viață de calitate ▪ Ungheșul psihologului ▪ Media ROOM terapeutic ▪ ABC-ul Sănătății ▪ Ghid de resurse informaționale în domeniul sănătății publice ▪ https://library.usmf.md/sites/default/files/inline-

4.		1 387	81 410	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Educația digitală ▪ Învățăm IT ▪ Arta lecturii ▪ Lectură și creativitate ▪ Tema pentru acasă ▪ Lecții online ▪ Povestea improvizată ▪ Academia stilului ▪ BibliotecAltfel ▪ Științe + IT ▪ Decelușii ▪ Povești de peste mări și țări ▪ Descoperă povestea prin teatru ▪ Arta de a deveni om ▪ Dacă vrei să fii dotat, învață limba altui stat ▪ Tehnologiile informaționale în ajutorul elevilor ▪ OratorClub ▪ Valorificarea Patrimoniului Cultural ▪ O oră de logică ▪ Să ne cunoaștem localitatea ▪ FamilyL@B ▪ Tainele cărții ▪ Recomand o carte
5.		153	2 551	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Violența se învinge prin lectură ▪ Diversitatea de gen ▪ Descoperim lumea ▪ Educație de gen și șanse egale ▪ Educație pentru toleranță ▪ Șansele egalității de gen ▪ Drepturi egale pentru toți
6.		95	1 557	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Consumăm apă pentru sănătatea noastră ▪ Educație ecologică ▪ Ape curate – oameni sănătoși ▪ Protecția mediului și a apei ▪ Apa – izvorul vieții pe pământ ▪ Apa miracol pentru sănătate ▪ Apa pentru bunăstarea socială ▪ Apa sursă pentru viață
7.		14	137	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Surse de energie regenerabilă
8.		75	1 778	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ghidarea în cariere ▪ O șansă pentru angajare

9.		112	2 359	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RoboClub ▪ Orașul meu ▪ Calculatorul în ajutorul temelor pentru acasă ▪ CodeLab – învață coding la bibliotecă ▪ Tablețel sprintinel ▪ Ora să ȘTIM ▪ E-guvernare ▪ În pas cu tehnologiile moderne – adulți
10.		36	1 495	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promovarea culturii incluzive și toleranței ▪ Inegalitatea în viața contemporană ▪ Incluziunea digitală a persoanelor în etate: Regândește-ți vârsta
11.		76	4 433	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Biblioteca – centru de informare și promovare turistică ▪ GiPiS literar și istoric. Străzi unghenene ▪ Conexiuni multiculturale – societate unită ▪ Promovarea personalităților satului Măgurele ▪ Istoria digitală a localității ▪ Istori@ locală ▪ Europa în viziunea mea ▪ Creativitate și cunoaștere prin IT ▪ Promovarea tradițiilor populare ▪ Dialogul generațiilor
12.		17	480	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reciclare creativă
13.		51	1 251	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Protecția mediului ▪ Ecoeducația ▪ Mediul și sănătatea
14.		5	94	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rază de lumină ▪ Ora să știm
15.		11	1 763	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EcoPlaneta ▪ Terra – planeta pe care trăim ▪ Protecția animalelor ▪ AVE Terra ▪ Țara mea ▪ O comunitate mai verde ▪ Terra – pământ, apă și aer curat ▪ Curioșii ▪ Reciclare creativă ▪ Biblioteca verde ▪ Să călătorim împreună virtual ▪ Enciclopedia naturii

16.		123	4 353	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Educație pentru drepturile omului ▪ Asigurarea accesului liber la informația juridică, despre guvernare, societate ș.a.
17.		23	217	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proiectul educațional internațional „Cultură, educație, lectură și creație”, ediția 2021 ▪ Eu sunt promotorul schimbării ▪ Descoperă Europa

Concluzii, recomandări

Menținerea și continuitatea serviciilor de bibliotecă depind de foarte mulți factori, însă am vrea să specificăm unele aspecte care ar contribui la aceasta:

- Evaluarea calității serviciilor
- Calitatea serviciilor de bibliotecă (care schimbă percepția comunității despre bibliotecă)
- Marketing și promovare
- Dezvoltarea parteneriatelor
- Implicarea voluntarilor
- Diversificarea serviciilor în conformitate cu interesele utilizatorilor și problemele comunității.

În anul 2020, în contextul pandemiei de COVID-19, a fost constatată o scădere drastică a celor mai importanți indicatori de bibliotecă. În anul 2021, se constată o creștere a indicatorilor ce țin de serviciile și produsele de bibliotecă față de anul 2020, dar comparativ cu anii anteriori, 2018-2019, indicatorii din 2021 sunt în scădere. Activitatea de bibliotecă trece prin transformări de ordin organizatoric, contextual și cultural, deoarece a fost afectată de noua realitate la care a trebuit să se adapteze întreaga societate în această perioadă. Bineînțeles că documentele naționale strategice care urmează să fie aprobate, Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030 și Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, elucidează problemele cu care se confruntă societatea, dar, totodată, trasează tendințele și căile de acces către o societate dezvoltată la care contribuim cu toții. În acest context, facem referire la Legea cu privire la biblioteci nr. 160 din 20 iulie 2017, scopul căreia este consolidarea rolului bibliotecii în societatea modernă prin dezvoltarea acesteia ca un serviciu public de asigurare a accesului la lectură și de dezvoltare a interesului pentru informare, învățare, educație și cercetare, acti-

vități culturale, precum și prin sporirea capacităților de implicare a bibliotecii în transferul de cunoștințe și în formarea liberă a opiniilor [4]. În esență, bibliotecile îndeplinesc acest rol prin serviciile prestate și demonstrează valoarea și impactul pe care îl aduc comunităților în schimbare de atitudine.

Serviciile bibliotecare sunt conceptualizate în conformitate cu necesitățile utilizatorilor privind accesul la informații și cunoștințe, dezvoltarea competențelor, susținerea alfabetizării învățării și lecturii. Bibliotecile, prestând astfel de servicii, îmbunătățesc calitatea vieții cetățenilor, ceea ce contribuie la edificarea unei societăți pașnice, solidare și de înaltă coeziune.

Referințe bibliografice:

1. A culture goal is essential for our common future [online]. [citat 02.11.2022]. Disponibil: http://culture2030goal.net/sites/default/files/2022-09/culture2030goal_Culture%20Goal%20-%20ENG.pdf
2. DMITRIC, Ecaterina. Diversificarea și personalizarea serviciilor de bibliotecă în sprijinul comunității. In: Consolidarea relațiilor între bibliotecă și comunitate: Ghid metodologic, pp. 26-32. ISBN 978-9975-119-54-2.
3. DMITRIC, Ecaterina. ODD-urile ca bază pentru noi proiecte comunitare. Manuscris, 9 p.
4. Legea cu privire la biblioteci: nr. 160 din 20.07.2017 [online]. [citat 12.11.2022]. Disponibil: <http://www.bnrm.md/files/a/Lege-cu-privire-la-biblioteci.pdf>
5. Manifestul Bibliotecii Publice IFLA-UNESCO 2022 [online]. [citat 18.10.2022]. Disponibil: <http://bnrm.md/files/accesDedicat/IFLA-UNESCO%20Public%20Library%20Manifesto%202022.pdf>
6. Raport statistic centralizator privind activitatea sistemului național de biblioteci în anul 2020 și 2021 [online]. [citat 02.11.2022]. Disponibil: <http://bnrm.md/index.php/profesional/statistica/statistica-de-biblioteca>
7. Regulament privind serviciile prestate de bibliotecile publice [online]. [citat 03.10.2022]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=120175&lang=ro
8. SM ISO 2789:2015. Informare și documentare. Statistici internaționale de bibliotecă. Chișinău: INS, 2015, 62 p.
9. Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030 (STDM 2030) [proiect] [online]. [citat 02.11.2022]. Disponibil: <https://particip.gov.md/ru/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-strategiei-de-transformare-digitala-a-republicii-moldova-pentru-anii-20232030-stdm-2030/9355>
10. Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” [proiect] [online]. [citat 02.11.2022]. Disponibil: https://ro.scribd.com/document/596268876/Strategia-Na%C8%9Bional%C4%83-de-Dezvoltare-Moldova-European%C4%83-2030#from_embed